Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

"Mayıs ayında çok yıllık plantasyonlarda agroteknik faaliyetler"

ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Tarih 05.05.2026 | **Sayı** 5/2026 | **ISSN** 2815-522X | **Dil** TR
www.plant-protection.com/article/2415?lang=tr

Mayıs ayında, Avrupa üzerindeki atmosfer kademeli olarak daha tipik bir yaz rejimine geçecek, ancak istikrarsızlık dönemlerinden yoksun olmayacak. Bulgaristan için bu, sık değişikliklerin olduğu bir ay anlamına geliyor – daha sıcak ve güneşli günler ile yağış, gök gürültülü fırtına ve geçici soğuma dönemleri arasında gidip gelecek.

Mayıs, dinamik bir atmosfer ve aktif konveksiyon ile tipik olarak bahar benzeri olacak. Uzun süreli soğuk hava dalgaları beklenmiyor, ancak ay boyunca sürekli olarak yaz benzeri hava da olası görünmüyor. En fazla yağış ay ortası civarında beklenirken, Mayıs sonu daha fazla güneş ışığı ve yaklaşan yaz hissi getirecek.

Sıcaklıkların norm civarında veya biraz üzerinde kalması, yağışların ise özellikle dağlık ve batı bölgelerde iklim değerleri civarında ve bazı yerlerde üzerinde olması muhtemeldir.

İlk on günlük dönemin ortasına doğru, rüzgarı güçlendirebilecek ve yerel gök gürültülü fırtınalar getirebilecek kısa süreli bir soğuk cephe geçişi mümkündür. Yağış yaygın olmayacak, ancak bazı yerlerde şiddetli olabilir. Dönemin sonuna doğru hava ısınacak, ancak yağışlar gelecek.

İkinci on günlük dönem, ayın en istikrarsız dönemi olma olasılığı taşıyor. Bu dönemde, meteorolojik koşullar kümülonimbus bulutlarının ve bahar fırtınalarının gelişmesine yol açacak. Daha fazla yağmurlu gün bekleniyor, bazı yerlerde şiddetli, kısa süreli sağanak, dolu ve gök gürültüsü riski var. Batı, orta ve dağlık bölgeler en çok etkilenebilir.

Sıcaklıklar değişken olacak – sabahları 9°C ile 14°C arası, gündüz değerleri ise 18°C ile 24°C arasında, daha sıcak günlerde 26°C'ye kadar ulaşacak. Yağış geçişinden sonra geçici olarak düşecekler.

Ayın sonuna doğru, havanın stabilize olma olasılığı artar. Yağışlar tamamen kaybolmayacak, ancak daha yerel olacak ve esas olarak öğleden sonra görülecek – geç ilkbahar için tipik. Daha fazla kurak gün olacak. Minimum sıcaklıklar 11°C ile 16°C arasında, maksimum sıcaklıklar ise 24°C ile 29°C arasında olacak. Ülkenin en sıcak bölgelerinde, ilk 30°C'ye kısa süreliğine ulaşılabilir.

ISSN 2815-522X

Meyve Fidanlıklarında

Fidanlıklarda, aşılı gözlerin uygun gelişimi izlenir. Gerekirse, anaç üzerinde filizlenen sürgünlerde yeni sürgün seyreltmesi yapılır. Daralma riski durumunda, ilkbaharda yeniden aşılanan anaçlardaki bağlar gevşetilir. Tohum yatakları, ana bitkiler ve fidanlıklar işlenir. Gerekirse, tohum yataklarındaki bitkiler seyreltilir.

Meyve Bahçelerinde

Çiçeklenme sonunda, arı kovanları en az 5 km uzaklıktaki başka bir yere taşınır.

Vazo şekilli veya geliştirilmiş vazo şekilli taçlı yeni dikilmiş şeftali bahçelerinde, şekillendirme budaması yapılır.

Yeni dikilmiş bahçelerde ağaçların uygun şekilde yerleşmesi ve gelişmesi için özen gösterilir – çapalama, sürgün temizleme, gerekirse sulama. Genç, sık dikilmiş plantasyonlardaki ağaçlar bir tel kafese bağlanır. Güçlü iki ve üç yaşındaki dallar, büyüme güçlerini azaltmak için bükülür ve tellere bağlanır. Genç – 2 ve 3 yaşındaki plantasyonlarda, lider - merkez dal üzerindeki küçük meyvelerin bir kısmı çıkarılır.

Şeftali meyvelerini seyreltme çalışmaları devam ediyor. Küçük meyve dökümünün nihai olarak tamamlanmasından sonra, bahçeler sulanır.

Yeşil gübre bitkilerinden elde edilen organik madde toprağa gömülür. Ağaçların etrafındaki ve sıra aralarındaki toprak, eğer çimlendirilmemişse, yabani otlardan arındırılır ve bir kültivatör veya tırmık ile düzenli sığ işleme yoluyla gevşetilir.

Ay sonunda, meyve veren ağaçlar, ağırlıklı olarak fosfor ve potasyum içeren kompleks bir gübre ile gübrelenir.

Erkenci kiraz çeşitlerinin hasadı devam ediyor.

Çilek Plantasyonlarında

Buzdolabında saklanan çilek fidelerinin ilkbahar-yaz dikimi devam ediyor. Dikimden sonra yağmurlama sulama uygulanır ve Nisan ayında dikilen alanlar yabani otlardan temizlenir. Yüksek bölgelerde, ay sonuna kadar çiçek saplarının altına saman serilir.

Hasat devam ediyor. Meyveler daha uzun mesafelere taşındığında, biraz daha erken toplanabilir.

Meyve olgunlaşması sırasında kuraklıkta, yağmurlama veya karık sulama gereklidir.

Ahududu Plantasyonlarında

Düzenli toprak işleme yapılır. Bazı çeşitlerin kamışları destek yapısına bağlanırken, diğer çeşitler için sıra aralarına sarkmalarını önlemek için özen gösterilir.

Çiçeklenme sırasında, her 10 dekar için iki arı kolonisi sağlamak iyidir.

Siyah Frenk Üzümü Plantasyonlarında

Bakım devam ediyor – köklendirme yatakları için işleme ve sulama. Zayıf ve fazla dip sürgünleri çıkarılır ve kuraklık sırasında bol sulama yapılır. Siyah frenk üzümü meyvelerinin hasadını organize etme çalışmaları başlar.

Diğer Ürünlerin Plantasyonlarında

Limon anaçları, göz aşısı yöntemi kullanılarak aşılanır. Trabzon hurması aşılaması devam ediyor.

Toprak yüzeyi yabani otlardan arındırılır ve sığ işleme yoluyla düzenli olarak gevşetilir. İkinci on günlük döneme kadar sık ve düzenli sulama sağlanır.

Açık alanda *Actinidia chinensis* dikimi devam ediyor. Dikimden sonra sulanır. Actinidia asmaları düzenli olarak yardımcı destek dallarına bağlanır. Gövdenin destek dalının etrafını sarmasına izin verilmemeli ve üzerindeki yan sürgünler çıkarılır. Her 10 dekar actinidia için üç arı kolonisi sağlanır.

Bağlarda

Genç bağlarda, sürgün seyreltmesi ve uç alma yapılır. Plantasyonlar Guyot ve kadeh terbiye sistemleri kullanılarak zemine yakın işlendiğinde, bitkiler sürgün seyreltmesine tabi tutulmaz. Alışılmış şekilde oluşturulmuş, gövdeye alıştırılmış asma yetiştiriciliği için bağlarda, gelecekteki gövdelerdeki sürgünlerin seyreltmesi yapılmalı, sadece üstte 2-3 tane bırakılmalıdır. Bu, sürgünler henüz küçükken, 2-4 cm uzunluğundayken yapılmalıdır. Yedek gözlerden ve asmaların dibinden sürgünler filizlenirse, sürgün seyreltmesi tekrarlanmalıdır.

Uç alma, büyüme ucunun 1-2 gelişmemiş yaprakla birlikte çıkarılmasını içerir. Terbiye sistemine bağlı olarak, sürgünler destek telinin 10-15 cm üzerine ulaştığında uygulanmalıdır. Meyve veren asmalar sürgün seyreltmesine ve uç almaya tabi tutulur.

Serbest sarkan sürgünlere sahip terbiye sistemlerine sahip ticari bağlarda, sürgün seyreltmesi ve uç alma uygulanmaz. İstisnalar, yalnızca don hasarı nedeniyle telafi edici bir yük bırakıldığında yapılır, çünkü gölgelemeyi artıran daha fazla sayıda kısır sürgün oluşur ve bu da bazılarının çıkarılmasını gerektirir. Genellikle, sürgün seyreltmesi çiçek salkımlarının ayrılmasından hemen sonra gerçekleştirilir. Gövdelerdeki uyuyan gözlerden sürgünler filizlendiğinde de gereklidir. Orta gövdeye terbiye edilmiş bağlarda ve daha küçük bir beslenme alanının sağlandığı özel arazilerdeki asmalar için, ışık rejimini iyileştirmek için bazı kısır sürgünlerin çıkarılması esastır. En sık olarak zayıf sürgünler ve yedek gözlerden gelişenler çıkarılır. Şaraplık üzüm çeşitleri için verimli ve kısır sürgünler arasındaki en uygun oran 3:1 ve sofralık üzüm çeşitleri için – 1:1 veya 1:2'dir.

Zayıf meyve tutumu ve dane dökümü için uygun koşulların olduğu yıllarda ve Misket Cherven, Bulgar, Cardinal, Saperavi vb. gibi zayıf meyve tutumu ve dolayısıyla dane dökümü eğilimi gösteren çeşitler için, meyve veren bağlarda da uç alma yapılır. Genellikle

çiçeklenmeden 5-6 gün önce, bu, sürgün büyümesini 10-15 gün durdurur ve çiçek salkımlarının beslenme rejimini iyileştirir.

Ana bloklar sürgün seyreltmesine, koltuk alma (yan sürgünleri çıkarma) ve bağlamaya tabi tutulur. Sürgün seyreltmesi sırasında bırakılan sürgün sayısı, büyük ölçüde asmaların gücüne, yaşlarına, toprak verimliliğine ve uygulanan tarımsal uygulamaların seviyesine bağlıdır. Genellikle, baş başına 6 ila 12 sürgün bırakılır. Sürgün seyreltmesini iki kez yapmak en iyisidir. İlk sürgün seyreltmesi, sürgünler 15-20 cm uzunluğa ulaştığında yapılmalı ve her zaman planlanandan 2-3 fazla sürgün bırakılmalıdır. İkinci sürgün seyreltmesi, sürgünler yaklaşık 60 cm uzunluğa ulaştığında, ilk bağlama sırasında yapılır. Daha sonra tüm fazla sürgünler çıkarılır.

Ana sürgünlerde yan sürgünlerin ortaya çıkması üzerine, standart çeliklerden yüksek verim elde etmek için bunların derhal çıkarılması gerekir. Bu uygulama, anaça bağlı olarak periyodik olarak gerçekleştirilir: Rupestris du Lot için her 5-6 günde bir ve diğer anaçlar için – her 8-10 günde bir. Yan sürgünlerin 5-6 cm'den daha uzun büyümesine izin verilmemelidir. Koltuk almadan hemen sonra, sürgünler destek telleri boyunca yönlendirilir ve ilgili telin altına sekiz şeklinde gevşek bir şekilde bağlanır.

Yeşil aşılama başlar. En yaygın kullanılan yöntem basit dilcikli aşıdır. Yarma aşı ile aynı durumlarda uygulanır. Aşılamadan hemen önce, asmayı sürgün seyreltmesine tabi tutmak, sadece 2-3 sürgün bırakmak gerekir. Baş terbiyeli yetiştirme için, her kordon başına 2-3 sürgün bırakılır, bu da asma başına toplam 5-6 sürgün eder.

Aşılamanın kendisinden önce, sürgünlerin fizyolojik durumu kontrol edilir. Sürgünün tabanından 40-50 cm uzakta bir enine kesit yaptıktan sonra bir damla sıvı belirirse, an aşılama için uygundur. Aksi takdirde, aşılamadan 2-3 gün önce bolca sulayın.

Aşılama anında, anaç sürgünlerindeki tüm yapraklar, yan sürgünler, çiçek salkımları ve filizler çıkarılır. Kalem sürgünlerini taze tutmak için, su dolu bir kaba konurlar. Kalemler, her birinde bir göz olacak şekilde, üzerinde yaklaşık 2 cm ve altında neredeyse tüm boğum arası kalacak şekilde kesilir. Yaprak ayası kısaltılır, sadece küçük bir kısmı bırakılır. En yüksek tutma yüzdesi ve hızlı sürgün büyümesi, kalemlerin yaz gözü henüz filizlenmiş ve yan sürgün en fazla 2-3 cm uzunluğa ulaştığında elde edilir.

Anaç sürgünündeki kesi, gözün yan tarafında, boğum arasının odunsu kısmında, tabana yakın, sürgün çapından yaklaşık 2-3 kat daha uzun olacak şekilde yapılır. Kalemde, gözün birkaç milimetre altında benzer bir kesi yapılır.

Aşılama yeri, iki bileşen arasında iyi bir temas sağlamak için sıkıca sıkılarak pamuk ipliği veya diğer malzemelerle sıkıca sarılır. Daha sonra ipliğin iki ucu bağlanmaz, bükülür. Rüzgardan korumak için, aşılı sürgünler bir kazığa bağlanır.

Yeşil aşılama, günün daha serin saatlerinde – sabah erken veya akşam yapılmalıdır. Daha da iyisi bulutlu hatta yağmurlu havalarda yapılmasıdır. Aşılamanın başarısı, 2-3 gün sonra kalem üzerindeki yan sürgünün durumuna göre belirlenir. Yan sürgün taze ve yeşilse, aşılama başarılıdır. Kalem kurumuşsa, aşılama daha düşük bir boğum arasında tekrarlanabilir. Başarılı aşılamada, bağ 2-3 hafta sonra çıkarılır.

Sıra aralarını çimlendirmediyseniz, toprak işleme hala devam ediyor. Bu, yabani otları yok etmeyi ve toprağı gevşek bir durumda tutmayı amaçlar. İşlemeler bir kültivatör, döner tırmık veya tırmık ile sığ bir şekilde yapılır.

Köklendirme yataklarındaki asmalara bakım sağlanır. Bu ay boyunca, köklendirme yataklarındaki asmaların düzenli olarak sulanması büyük önem taşır. Sırtlardaki ve sıra aralarındaki toprak nemi, tarla kapasitesinin %75'i ile %90'ı arasında tutulmalıdır. Sulamadan hemen sonra, bir kültivatör ile toprak işleme yapılır. Ve sırtlarda kalın bir toprak kabuğu oluştuğunda, sürgünlerin gelişimini kolaylaştırmak için derhal gevşetmek ve kırmak gerekir.

Sırtların oturması üzerine, aşılı çelikler açığa çıkar ve derhal gevşek toprakla örtülmelerini gerektirir. Filizlenmenin düzensiz olduğu durumlarda, sırtlar

ISSN 2815-522X

köklü çeliklerin birleşme noktasına kadar gevşetilir ve aşılı çeliklerin üzerine yerleştirilen toprak tabakası daha kalınsa, dikkatlice azaltılır.